

Universitatea Tehnică a Moldovei

**STUDIU PRIVIND EXPORTUL CEREALELOR
DIN REPUBLICA MOLDOVA**

Absolvent: Ion GARȘTEA

Masterandul grupei: 211MET M

Conducător: Nicolae HÎNCU

Chișinău – 2023

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Universitatea Tehnică a Moldovei
Facultatea Inginerie Mecanică, Industrială și Transporturi
Departamentul Transporturi
Programul „Inginerie și Management în Transporturi”

ADMIS LA SUSȚINERE

Șef Departament: conf. univ., dr. CEBAN

Victor

_____” _____ 2023

**STUDIU PRIVIND EXPORTUL CEREALELOR
DIN REPUBLICA MOLDOVA**

Proiect de master

Chișinău - 2023

INTRODUCERE

Agricultura continuă să fie un sector important în economia Republicii Moldova, care actualmente, se află în declin. Producția agricolă relevă o creștere lentă și instabilă, determinată de un șir de factori externi. Cererea internă s-a mărit în mare parte datorită banilor trimiși din străinătate și a devenit mai sofisticată, consumatorii căutând produse alimentare mai diverse și cu valoare adăugată mai mare.

Din cauza unei piețe interne limitate, o creștere accelerată și durabilă a venitului național este posibilă doar prin intermediul creșterii și diversificării exporturilor.

Republica Moldova este o țară net exportatoare de produse agroalimentare, a cărei agricultură generează aproape o jumătate din veniturile de export ale țării, însă balanța ei comercială agroalimentară este în scădere. Creșterea liberalizării comerțului în Republica Moldova a redus barierele în calea importurilor agroalimentare.

În anul 2001, Republica Moldova a devenit membră a Organizației Mondiale a Comerțului (în continuare - OMC) și în calitate de membru nu aplică interdicții sau restricții cantitative la comerț, care nu corespund prevederilor OMC.

Începând cu luna martie 2008, Republica Moldova a beneficiat de Preferințe Comerciale Autonome (în continuare - ATP) în comerțul cu UE, care prevedeau scutiri de taxe vamale pentru majoritatea produselor moldovenești, cu excepția anumitor produse agricole.

Republica Moldova este membră a Organizației de Cooperare Economică la Marea Neagră (în continuare - OCEMN), a Organizației pentru Democrație și Dezvoltare Economică GUAM (Georgia, Ucraina, Azerbaidjan și Moldova), a Inițiativei de Cooperare în Sud-Estul Europei (în continuare - SECI) și a altor inițiative economice regionale.

Exportul produselor agroalimentare din Republica Moldova a fost afectat de schimbările produse în regimul comercial al partenerilor-cheie. Dezvoltarea relațiilor comerciale cu UE și CSI, are loc în contextul încheierii Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (în continuare - DCFTA) cu UE și al dezvoltării rapide a Uniunii Economice Eurasiatice (în continuare - ECU).

Evoluția exporturilor produselor agroalimentare în UE a fost determinată atât de condițiile climatice, cât și de restricțiile comerciale impuse de Federația Rusă odată cu semnarea

Acordului de Asociere cu UE.

Tensiunile din regiune, care au dus la impunerea de sancțiuni economice și restricții comerciale de către EU și Federația Rusă, au avut, de asemenea, un impact indirect asupra evoluției exporturilor de produse alimentare. Datele oficiale indică o tendință de scădere a exporturilor în anul 2022, în contextul recentelor constrângeri: conflictul armat în estul Ucrainei, criza energetică, sancțiunile UE impuse Federației Ruse, inflația, condițiile climatice nefavorabile, reducerea prețurilor la anumite produse la nivel internațional etc.

Exporturile productive și diversificate vor constitui factorul-cheie pentru echilibrarea balanței comerciale, pentru crearea de noi locuri de muncă decente, precum și pentru asigurarea unei dezvoltări economice durabile.

Este evident că cerealele (inclusiv grâul, orzul, porumbul și floarea-soarelui) au înregistrat rezultate bune datorită ponderii mari de teren arabil – aproape 40% din suprafața totală însămânțată. Motivele pentru care producătorii se concentrează pe cereale includ mecanizarea pe scară largă, cerințele de capital relativ mici, intensitatea redusă a muncii, piețe și oportunități de profit de încredere, precum și necesitatea limitată de irigare – toate acestea arată că întreprinderile agricole mari reprezintă forma dominantă de organizare.

Analiza abordărilor teoretico-metodologice privind planificarea procesării produselor agroalimentare și instabilitatea economică a permis formularea scopului tezei de master ce constă în analiza exporturilor cerealelor și evaluarea gradului de cooperare regională, fapt care va duce la sporirea securității alimentare a Republicii Moldova.

Importanța teoretică a prezentei teze de master constă în completarea bazei teoretice a obiectului de studiu prin intermediul concluziilor și recomandărilor privind sporirea securității alimentare a Republicii Moldova, identificarea și analiza mecanismului de funcționare, inclusiv al pieței cerealelor, precum și argumentarea facilitării exportului cerealelor.

Valoarea aplicativă a tezei de master poate servi ca material științifico-didactic în procesul educațional și poate fi folosită ca și sursă de informare pentru instituțiile responsabile de promovarea politicilor în domeniul agroalimentar.

Pe parcursul elaborării prezentei teze de master au fost utilizate următoarele metode de cercetare științifică:

- *metoda comparativă* prin intermediul căreia am evidențiat caracteristicile distincte ale evoluției pieței regionale a cerealelor;

- *metoda istorică* a fost utilizată pentru analiza evoluției conceptului de securitate alimentară națională și regională, precum și dezvoltarea formelor de cooperare regională pe parcursul ultimelor decenii;

- *metoda descriptivă* a fost aplicată în vederea delimitării unei serii de concepte, precum resurse naturale, dezvoltare durabilă și securitatea alimentară;

- *metoda logică* prin intermediul căreia au fost formulate concluziile și recomandările studiului ce pot contribui la sporirea exportului cerealelor.

BIBLIOGRAFIE

ACTE NORMATIVE

- [1] Legea nr. 257 din 08.09.2006 privind organizarea și funcționarea pieței produselor agricole și agroalimentare (Monitorul Oficial, 2006, nr. 142-145, art. 700)
- [2] Legea nr. 33 din 24.02.2006 privind depozitarea cerealelor și regimul certificatelor de depozit pentru cereale (Monitorul Oficial, 2006, nr. 75-78, art. 310)
- [3] Legea nr. 221 din 19.10.2007 privind activitatea sanitar veterinară, republicată (Monitorul Oficial, 2021, nr. 13-20, art. 10)
- [4] Legea nr. 235 din 01.12.2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității (Monitorul Oficial, 2012, nr. 46-47, art. 136)
- [5] Codul funciar al Republicii Moldova nr. 828 din 25.12.1991, republicat (Monitorul Oficial, 2001, nr. 107, art. 817)
- [6] Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163 din 24.04.1997, republicat (Monitorul Oficial ediție specială, 2007)
- [7] Legea nr. 599 din 30.09.1999 pentru aprobarea Codului navigației maritime comerciale al Republicii Moldova (Monitorul Oficial, 2001, nr. 1-4, art. 02)
- [8] Codul vamal al Republicii Moldova nr. 1149 din 20.07.2000, republicat (Monitorul Oficial ediție specială, 2007)
- [9] Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002 (Monitorul Oficial, 2002, nr. 82-86, art. 661)
- [10] Codul transportului feroviar nr. 309 din 17.07.2003 (Monitorul Oficial, 2003, nr. 226-228, art. 892)
- [11] Codul transporturilor rutiere nr. 150 din 17.07.2014 (Monitorul Oficial, 2014, nr. 247-248, art. 568)
- [12] Legea nr. 105 din 13.03.2003 privind protecția consumatorilor (Monitorul Oficial, 2003, nr. 126-131, art. 507)
- [13] Legea nr. 81 din 18.03.2004 cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător (Monitorul Oficial, 2008, nr. 64-66, art. 344)
- [14] Legea nr. 8 din 17.02.2005 cu privire la Portul Internațional Liber "Giurgiulești" (Monitorul Oficial, 2005, nr. 36-38, art. 116)

- [15] Legea apelor nr. 272 din 23.12.2011 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 81, art. 264)
- [16] Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012 (Monitorul Oficial, 2012, nr. 193-197, art. 667)
- [17] Legea nr. 276 din 16.12.2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 67-71, art. 93)
- [18] Hotărârea Guvernului nr. 1140 din 02.11.2005 pentru aprobarea Regulamentului privind aplicarea destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova (Monitorul Oficial, 2005, nr. 157-160, art. 1285)
- [19] Hotărârea Guvernului nr. 1290 din 09.12.2005 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea brokerului vamal și a specialistului în domeniul vămuirii, republicată (Monitorul Oficial, 2008, nr. 171-174, art. 1200)
- [20] Hotărârea Guvernului nr. 904 din 13.11.2013 cu privire la procedurile de vămuire electronică a mărfurilor (Monitorul Oficial, 2013, nr. 258-261, art. 1002)
- [21] Hotărârea Guvernului nr. 970 din 17.11.2014 cu privire la aprobarea Regulamentului privind crearea și funcționarea ghișeului unic pentru eliberarea certificatului fitosanitar pentru export/reexport (Monitorul Oficial, 2014, nr. 358-363, art. 1051)
- [22] Hotărârea Guvernului nr. 938 din 17.10.2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de trecere a frontierei de stat a mărfurilor supuse controlului de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (Monitorul Oficial, 2018, nr. 398-399, art. 1044)
- [23] Hotărârea Guvernului nr. 827 din 28.10.2013 cu privire la aprobarea Strategiei de transport și logistică pentru anii 2013 - 2022 (Monitorul Oficial, 2013, nr. 243-247, art. 933)
- [24] Dispoziția CSE nr. 24 din 15.02.2021

MANUALE, MONOGRAFII, LUCRĂRI DIDACTICE, BROȘURI

- [25] Ambrosi G., Ceban D., *Bazele teoriei gestiunii stocurilor*, UTM, Chișinău 2012, 63 pag.
- [26] Bălan Carmen, *Logistica mărfurilor*, Editura ASE, București, 2000
- [27] Caraiani Gh., ș.a., *Logistica și distribuția mărfurilor*, Note de curs, București, 2009, 94 pag.
- [28] Costescu D., Roșca M., *Platforme logistice – soluții eficiente pentru economisirea de resurse și reducerea emisiilor poluante*, Buletinul AGIR, nr.1/2007, pag. 88-91.
- [29] Gattorna J., *Managementul logisticii și distribuției*, Editura Teora, București, 2001.
- [30] Kotler Ph., *Managementul marketingului*, Editura Teora, București, 1997, 511 pag.
- [31] Lăpăduși M., *Rolul și importanța platformelor logistice în transportul național și internațional*, Analele Universității ”Constantin Brâncuși” din Târgul Jiu, Seria Economie, nr. 3/2011, pag. 205-209.

- [32] Anuarul statistic al Republicii Moldova, ediția 2022.
- [33] Expert-Grup, *Evoluția fluxurilor comerciale RM-UE după 2 ani de implementare a ZLSAC*, Chișinău 2017.
- [34] IDIS Viitorul, *Reglementarea exportului de produse agricole în Republica Moldova: probleme și soluții*, Chișinău 2008, ISBN 978-9975-9553-5-5.
- [35] Proceduri de export ale producției agroalimentare din Republica Moldova pe piețele Uniunii Europene, Chișinău 2017.
- [36] Raportul Ministerului Economiei și Infrastructurii, *Activitatea Portului Internațional Liber Giurgiulești pentru anul 2020*.
- [37] Tratatate internaționale volumul 17, Chișinău 1999.
- [38] USAID, *Evaluarea coridoarelor comerciale ale Republicii Moldova*, Chișinău 2018.

WEBGRAFIE (LINKURI)

- [39] www.statistica.md
- [40] www.justice.md
- [41] www.me.gov.md
- [42] www.chamber.md
- [43] www.mfa.gov.md
- [44] www.customs.gov.md
- [45] www.bnm.md
- [46] www.anta.gov.md
- [47] <https://gov.md/ro/content/dispozitii-cse>
- [48] www.aita.md
- [49] www.agridata.ec.europa.eu
- [50] www.capital.ro
- [51] www.ziarulnational.md
- [52] www.zdg.md
- [53] www.stiri.md
- [54] www.undp.org
- [55] www.unimedia.info
- [56] www.protv.md
- [57] www.tv8.md
- [58] www.jurnal.md

- [59] www.economedia.ro
- [60] www.gifp.md
- [61] www.agriportal.ro
- [62] www.ccrm.md
- [63] www.moldpres.md
- [64] www.radiochisinau.md
- [65] www.agora.md
- [66] www.gewa-masch.ro
- [67] www.severe-weather.eu
- [68] www.agrobiznes.md
- [69] www.agroexpert.md
- [70] www.ipn.md
- [71] www.romania.europalibera.org
- [72] www.digi24.ro